

نام و نام خانوادگی:

نام آزمون:

تاریخ برگزاری: ۱۴۰۱/۱۰/۱۰

مدت زمان آزمون: -

نام برگزار کننده

ساده

درصد پاسخگویی ۴۶%

قلمچی ۱۳۹۶

۱

اگر کره زمین را مانند یک آهنربای بزرگ فرض کنیم، قطب شمال این آهنربا در کجا قرار دارد؟

۱) نزدیک قطب شمال جغرافیایی

۲) نزدیک قطب جنوب جغرافیایی

۳) بر روی محور چرخش زمین

۴) بر روی خط استوای زمین

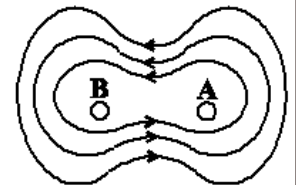
ساده

درصد پاسخگویی ۳۹%

قلمچی ۱۳۹۶

۲

شکل زیر، خطوط میدان مغناطیسی اطراف دو سیم راست و بلند حامل جریان A و B را که عمود بر صفحه کاغذند، نشان می‌دهد. در این صورت، جهت جریان عبوری از سیم‌های A و B و نیروی بین سیم‌ها چگونه است؟

۱) $\otimes, \otimes$ و ربایشی

۲) $\odot, \odot$ و ربایشی

۳) $\odot, \otimes$ و رانشی

۴) $\otimes, \odot$ و رانشی

ساده

درصد پاسخگویی ۴۶%

قلمچی ۱۳۹۶

۳

ذره‌ای با بار الکتریکی $q = -20 \mu C$ با سرعت $\vec{v} = 600 \vec{i} - 800 \vec{j}$ وارد میدان مغناطیسی یکنواخت $\vec{B} = -0.6 \vec{j}$ می‌شود. بزرگی نیروی مغناطیسی وارد بر این ذره چند نیوتون است؟ (کمیت‌های $\vec{v}$ و $\vec{B}$ برحسب SI هستند.)

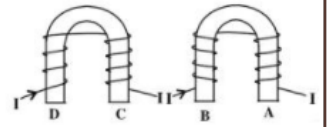
۱) $9/6 \times 10^{-3}$

۲) $1/2 \times 10^{-2}$

۳) $2/4 \times 10^{-3}$

۴) $7/2 \times 10^{-3}$

با توجه به شکل زیر از راست به چپ نقاط A, B, C و D کدام قطب‌اند؟

(۱) S و N, S, S

(۲) N و S, S, S

(۳) S و S, S, N

(۴) S و N, N, N

سیم راستی به طول 50 cm که حامل جریان 4 A می‌باشد، عمود بر خط‌های میدان مغناطیسی یکنواختی به بزرگی 200 G قرار دارد. اگر جهت میدان مغناطیسی رو به شمال و جهت جریان رو به شرق باشد، نیروی وارد بر سیم چند نیوتون و در چه جهتی است؟

(۱) 4 ، بالا

(۲) 0.04 ، بالا

(۳) 4 ، پایین

(۴) 0.04 ، پایین

در حضور میدان مغناطیسی خارجی یکسان، القای مغناطیسی در ماده فرومغناطیسی ... بیش‌تر از ماده فرومغناطیسی ... می‌باشد و این خاصیت در ماده فرومغناطیسی ... موقتی و در ماده فرومغناطیسی ... دائمی است.

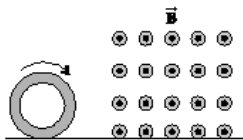
(۱) نرم- سخت- سخت- نرم

(۲) نرم- سخت- نرم- سخت

(۳) سخت- نرم- نرم- سخت

(۴) سخت- نرم- سخت- نرم

مطابق شکل، یک حلقه رسانای غلطان با تندی ثابت وارد میدان مغناطیسی یکنواخت برون‌سویی می‌شود. جهت جریان القایی در حلقه به ترتیب هنگام ورود به میدان مغناطیسی و هنگام خروج از آن چگونه است؟

(۱) پادساعتگرد - پادساعتگرد

(۲) ساعتگرد - پادساعتگرد

(۳) ساعتگرد - ساعتگرد

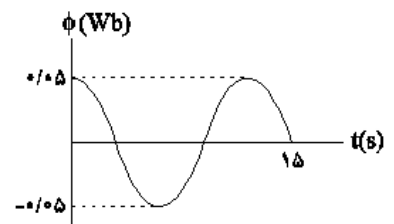
(۴) پادساعتگرد - ساعتگرد

اگر بردار میدان مغناطیسی یکنواختی در SI به صورت $\vec{B} = 0.3\vec{i} + 0.4\vec{j}$ باشد و حلقه‌ای به مساحت 200 cm^2 ، که سطح آن موازی محور x و عمود بر محور y است، در این میدان قرار داشته باشد، بزرگی میدان مغناطیسی در آن محیط و شار مغناطیسی عبوری از حلقه در SI به ترتیب از راست به چپ کدام‌اند؟

(۱) صفر، صفر

(۲) 6×10^{-3} ، 0.5 (۳) 8×10^{-3} ، 0.7 (۴) 8×10^{-3} ، 0.5

در شکل زیر، نمودار شار مغناطیسی عبوری از پیچه‌ای با ۱۲ حلقه با مساحت ثابت را که در یک میدان مغناطیسی یکنواخت می‌چرخد، نشان داده‌ایم. اگر جریان القایی متوسط عبوری از این پیچه در بازه زمانی $t_1 = 0$ تا $t_2 = 3 \text{ s}$ برابر $1/2 \text{ A}$ باشد، مقاومت پیچه چند اهم است؟

(۱) $1/6$ (۲) $1/4$ (۳) $1/3$ (۴) $1/2$

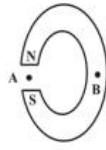
سطح پیچه‌ای شامل ۱۰۰۰ دور و مقاومت الکتریکی $2/5$ اهم و مساحت سطح مقطع 20 سانتی‌مترمربع، عمود بر خط‌های میدان مغناطیسی متغیری است که اندازه آهنگ تغییر آن $2 \times 10^{-2} \text{ T/s}$ می‌باشد. جریان القایی متوسط در پیچه چند میلی‌آمپر است؟

(۱) 0.8 (۲) 8 (۳) 16 (۴) $1/6$

شاری که از یک حلقه بسته می‌گذرد، 0.4 وبر تغییر می‌کند. اگر مقاومت حلقه 2Ω باشد، چند کولن بار الکتریکی در حلقه، جریان یافته است؟

(۱) 0.2 (۲) 0.4 (۳) 20 (۴) 40

شکل زیر، یک آهنربای C شکل را نشان می‌دهد. جهت میدان مغناطیسی در نقاط A و B به ترتیب از راست به چپ کدام است؟ (نقطه B داخل آهنربا قرار دارد.)

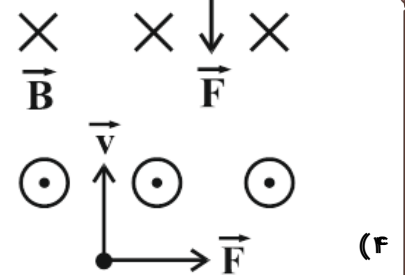
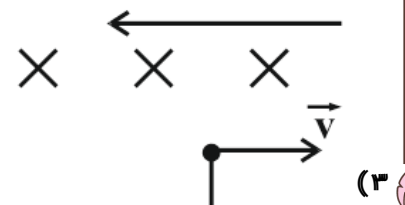
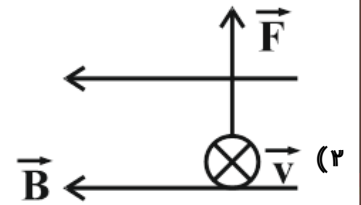
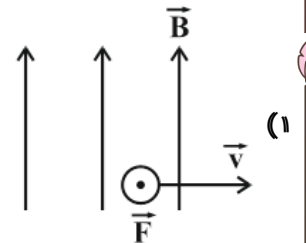
(۱) $\uparrow$ ، میدان در B صفر است.

(۲) $\downarrow$ ، میدان در B صفر است.

(۳) $\downarrow$ ، $\uparrow$

(۴) $\uparrow$ ، $\downarrow$

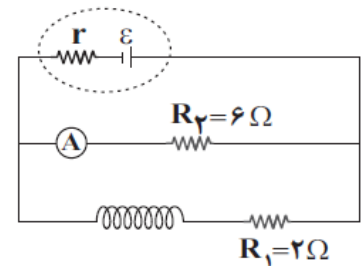
در کدامیک از گزینه‌های زیر، جهت نیروی مغناطیسی وارد بر ذره باردار منفی درست نشان داده شده است؟

جریانی به شدت ۴ آمپر از یک سیم مسی مستقیم و افقی که جرم واحد طول آن ۲۰ گرم در هر متر است، عبور می‌کند. حداقل بزرگی میدان مغناطیسی یکنواخت پیرامون سیم چند تسلا باشد تا سیم معلق بماند؟ ($g = 10 \frac{N}{kg}$)

- (۱) ۵۰
(۲) ۰/۰۲
(۳) ۰/۰۵
(۴) ۲۰

مطابق شکل زیر، یک سیم‌لوله به طول ۲۰cm که شامل ۱۰۰ دور است، در یک مدار الکتریکی قرار گرفته است. اگر میدان مغناطیسی درون سیم‌لوله ۱۸G باشد، آمپرسنج آرمانی چند آمپر را نمایش می‌دهد؟ (مقاومت الکتریکی سیم‌لوله ناچیز است و $\mu_0 = 12 \times 10^{-7} \frac{T.m}{A}$)

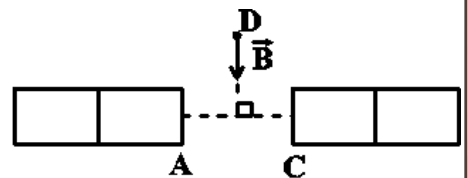

- (۱) صفر
(۲) ۱
(۳) ۶
(۴) ۹

وبر معادل است با:

- (۱) ولت . آمپر
(۲) ولت . تسلا
(۳) تسلا . مترمربع
(۴) آمپر . متر

در شکل زیر، A و C دو قطب از آهنرباهای تیغ‌های مشخص شده هستند. اگر بردار میدان مغناطیسی در نقطه D روی عمود منصف AC را $\vec{B}$ نامیده و به صورت شکل زیر، نمایش دهیم، کدام گزینه در مورد این دو آهنربا درست است؟

- (۱) A و C قطب N و اندازه میدان مغناطیسی A در نقطه D بزرگتر است.
(۲) A و C قطب S و اندازه میدان مغناطیسی آن‌ها در نقطه D یکسان است.
(۳) A و C قطب N و اندازه میدان مغناطیسی آن‌ها در نقطه D یکسان است.
(۴) A و C قطب S و اندازه میدان مغناطیسی A در نقطه D کوچکتر است.

چه تعداد از عبارتهای زیر درست است؟

- (الف) قطبهای مغناطیسی همواره به صورت زوج ظاهر می‌شوند.
 (ب) خطهای میدان مغناطیسی در نزدیکی قطبهای یک آهنربا به هم فشرده‌ترند.
 (ج) شیب مغناطیسی در تمام مناطق روی زمین، یکسان است.
 (د) خطوط میدان مغناطیسی بسته‌اند و همدیگر را قطع نمی‌کنند.

۱ (۱)

۲ (۲)

۳ (۳)

۴ (۴)

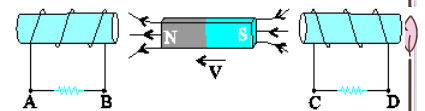
شکل زیر انتقال توان الکتریکی از نیروگاه به یک خانه را نشان می‌دهد. کدام گزینه نادرست است؟

خطوط انتقال ولتاژ بالا

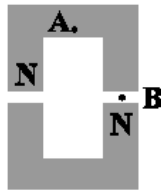
- (۱) نوع مبدل‌های B و B شبیه هم است.
 (۲) در این مسیر از ولتاژ بالا و جریان کم استفاده می‌شود.
 (۳) مبدل B دومین مبدل کاهنده در مسیر انتقال است.
 (۴) در این مسیر توان الکتریکی ac انتقال می‌یابد.

در شکل زیر سیم‌لوله‌ها ثابت‌اند و آهنربا به سمت چپ در حرکت است. جهت جریان القایی در مقاومت‌ها کدام است؟

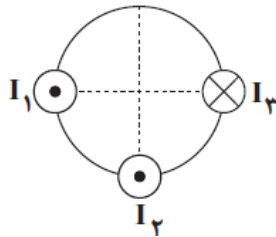
- (۱) از D به C و از A به B
 (۲) از C به D و از A به B
 (۳) از D به C و از B به A
 (۴) از C به D و از B به A

مطابق شکل زیر، دو آهنربا مقابل یکدیگر با فاصله اندکی قرار گرفته‌اند. میدان مغناطیسی در نقطه B که در فضای خالی بین دو آهنربا قرار دارد، ... است و جهت میدان مغناطیسی در نقطه A که درون آهنربا است، ... می‌باشد.

- (۱) صفر، به سمت راست
 (۲) صفر، به سمت چپ
 (۳) تقریباً یکنواخت، به سمت راست
 (۴) تقریباً یکنواخت، به سمت چپ

سه سیم حامل جریان‌های یکسان مطابق شکل روی محیط دایره‌ای قرار گرفته‌اند و جهت جریان در هر سیم مشخص شده است. برابند میدان‌های مغناطیسی حاصل از این سیم‌ها در مرکز دایره به کدام صورت خواهد شد؟

- (۱) ←
 (۲) ↓
 (۳) ↙
 (۴) ↘

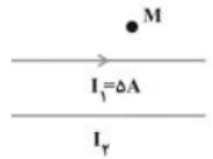
اندازه جریان الکتریکی القایی متوسط که در یک پیچه مسطح ایجاد می‌شود، با تغییر شار عبوری، اندازه مقاومت الکتریکی پیچه و تعداد حلقه‌های آن، به ترتیب از راست به چپ چه نسبتی دارد؟

- (۱) معکوس، معکوس، مستقیم
 (۲) مستقیم، مستقیم، معکوس
 (۳) مستقیم، معکوس، مستقیم
 (۴) معکوس، مستقیم، معکوس

سیملوله‌ای آرمانی به طول 25 cm حامل جریان 4 A است. اگر بزرگی میدان مغناطیسی یکنواخت درون سیملوله $1/6\text{ G}$ باشد، سیملوله از چند حلقه تشکیل شده است؟ ($\mu_0 = 12/5 \times 10^{-7} \frac{\text{T}\cdot\text{m}}{\text{A}}$)

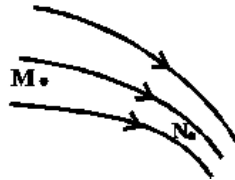
- (۱) ۲۰
 (۲) ۴۰
 (۳) ۸۰
 (۴) ۱۶۰

از دو سیم موازی و مستقیم به شکل زیر، جریان‌های $I_1 = 5A$ و I_2 عبور می‌کنند. اگر میدان مغناطیسی برآیند در نقطه M صفر باشد، شدت جریان I_2 چقدر و به کدام سمت است؟

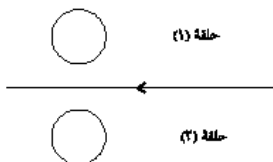
- (۱) کوچک‌تر از ۵ آمپر و به سمت راست
- (۲) کوچک‌تر از ۵ آمپر و به سمت چپ
- (۳) بزرگ‌تر از ۵ آمپر و به سمت راست
- (۴) بزرگ‌تر از ۵ آمپر و به سمت چپ

شکل زیر، خط‌های میدان مغناطیسی را در ناحیه‌ای از فضا نشان می‌دهد. اندازه میدان مغناطیسی در نقاط M و N در کدام گزینه به درستی مقایسه شده است؟

- (۱) $B_M = B_N$
- (۲) $B_M > B_N$
- (۳) $B_M < B_N$
- (۴) چون میدان مغناطیسی یکنواخت نیست، نمی‌توان نظر داد.

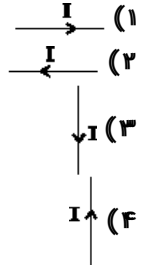
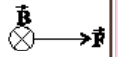
مطابق شکل، دو حلقه و یک سیم حامل جریان در صفحه کاغذ قرار دارند. چنانچه جریان عبوری از سیم کاهش پیدا کند، جهت جریان القایی در حلقه شماره (۱) . . . . . و جهت جریان القایی در حلقه شماره (۲) . . . . . خواهد بود.

- (۱) ساعتگرد، ساعتگرد
- (۲) ساعتگرد، پادساعتگرد
- (۳) پادساعتگرد، ساعتگرد
- (۴) پادساعتگرد، پادساعتگرد

در یک میدان مغناطیسی ثابت $\vec{B}$ که عمود بر صفحه‌ی کاغذ به طرف داخل است. سیم راست و حامل جریان I قرار دارد که از طرف میدان بر سیم نیروی F مطابق شکل اثر کرده است. در این صورت جهت جریان عبوری از سیم حامل جریان مطابق کدام گزینه است؟

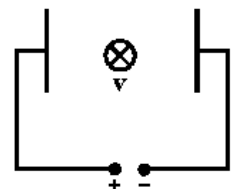
در کدام گزینه، مواد مغناطیسی به ترتیب «پارامغناطیس - دیامغناطیس - فرومغناطیس - پارامغناطیس» به درستی مرتب شده‌اند؟

- (۱) اورانیم - سدیم - فولاد - پلاتین
- (۲) آلومینیم - نقره - نیکل - کبالت
- (۳) سدیم - سرب - فولاد - پلاتین
- (۴) کبالت - پلاتین - اکسیژن - مس

ذره‌ای به جرم $g = 100$ و بار $+4\mu C$ با سرعت افقی $2 \times 10^6 \frac{m}{s}$ عمود بر راستای میدان‌های الکتریکی و مغناطیسی یکنواخت به شدت $100 G$ در حال حرکت است. اگر میدان مغناطیسی درون سو و حرکت ذره باردار به طرف راست باشد، بزرگی و جهت میدان الکتریکی چگونه باشد تا ذره بدون انحراف از مسیر به حرکت خود ادامه دهد؟ ($g = 10 \frac{m}{s^2}$)

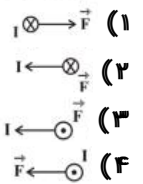
- (۱) $23 \times 10^4 \frac{N}{C}$ ، رو به بالا
- (۲) $23 \times 10^4 \frac{N}{C}$ ، رو به پایین
- (۳) $27 \times 10^4 \frac{N}{C}$ ، رو به بالا
- (۴) $27 \times 10^4 \frac{N}{C}$ ، رو به پایین

مطابق شکل زیر، الکترونی با تندی $4 \times 10^3 \frac{m}{s}$ عمود بر صفحه کاغذ و درون سو، وارد میدان الکتریکی یکنواخت بین دو صفحه خازن به بزرگی $500 \frac{N}{C}$ می‌شود. کمترین بزرگی میدان مغناطیسی چند تسلا و به کدام سمت باشد تا الکترون بدون انحراف به مسیر مستقیم خود ادامه دهد؟ (از نیروی وزن صرف نظر کنید.)

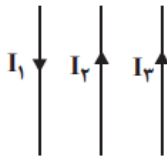

- (۱) $0/2$ ، پایین
- (۲) $0/125$ ، بالا
- (۳) $0/2$ ، بالا
- (۴) $0/125$ ، پایین

در کدام یک از گزینه‌های زیر جهت میدان مغناطیسی که عمود بر راستای سیم است، با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟ ($\vec{F}$ نیروی مغناطیسی وارد بر سیم حامل جریان الکتریکی (I) است.)

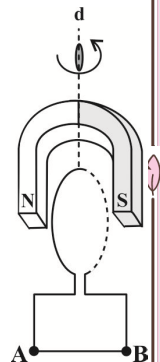

در شکل روبه‌رو، سه سیم نازک و بسیار بلند حامل جریان در یک صفحه قرار دارند. برآیند نیروهای وارد بر کدام سیم می‌تواند صفر شود؟

- (۱) I_1
 (۲) I_2
 (۳) I_3
 (۴) هر ۳ سیم

در شکل زیر، یک پیچه در یک مدار بسته، بین قطب‌های یک آهنربای نعلی شکل به صورت عمود بر صفحه قرار دارد. اگر آهنربای نعلی را حول محور خط d در جهت نشان داده شده شروع به چرخاندن بکنیم، شار مغناطیسی عبوری از سطح پیچه در ابتدا . . . . . می‌یابد و جریان القا شده در مدار بسته از . . . . . خواهد بود.

- (۱) کاهش - B به A
 (۲) کاهش - A به B
 (۳) افزایش - B به A
 (۴) افزایش - A به B

حلقه‌ای به شعاع ۱۰cm در دستگاه مختصات XOY طوری قرار دارد که مرکز آن روی مبدأ مختصات و بردار نیم‌خط عمود بر سطح آن در جهت محور X است. شار مغناطیسی گذرنده از حلقه توسط دو میدان مغناطیسی بکنواخت $\vec{B}_1 = -0.5\vec{i}$ و $\vec{B}_2 = \vec{j}$ (در SI) برابر با چند وبر است؟ ($\pi \approx 3$)

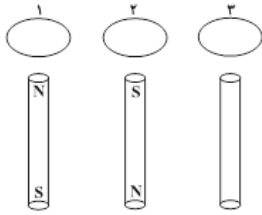
۱) صفر

۲) ۰/۰۱۵

۳) -۰/۰۴۵

۴) -۰/۰۱۵

مطابق شکل زیر، طی سه آزمایش مجزا، سه حلقه آهنی مشابه از ارتفاع معینی رها می‌شوند که از میان حلقه‌های ۱ و ۲ آهن‌رباهای میله‌ای مشابه و از میان حلقه ۳ میله آهنی می‌گذرند. کدام رابطه مقایسه‌ی درستی از زمان سقوط حلقه‌ها است؟

۱) $t_1 < t_2 < t_3$ ۲) $t_1 > t_2 > t_3$ ۳) $t_1 = t_2 < t_3$ ۴) $t_1 = t_2 > t_3$

ذره‌ای به جرم $1g$ با بار $-10\mu C$ و تندی $50 \frac{m}{s}$ ، در راستای جنوب به شمال و درون یک میدان الکتریکی قائم در حال حرکت است. اگر جهت میدان الکتریکی از بالا به پایین بوده و بزرگی آن $800 N/C$ باشد، جهت و حداقل اندازه میدان مغناطیسی بر حسب تسلا که سبب می‌شود این ذره مسیر افقی اولیه حرکت خود را حفظ کند، کدام است؟ ($g = 10 m/s^2$)

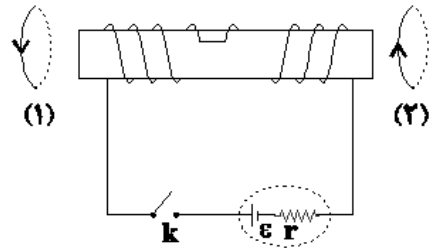
۱) ۳۶، غرب به شرق

۲) ۴، غرب به شرق

۳) ۳۶، شرق به غرب

۴) ۴، شرق به غرب

در شکل زیر از حلقه‌های (۱) و (۲) در جهت‌های نشان داده شده جریان الکتریکی عبور می‌کند. با وصل شدن کلید k نیرویی که از طرف سیمولوله به حلقه‌های (۱) و (۲) وارد می‌شود، به ترتیب از راست به چپ از کدام نوع است؟

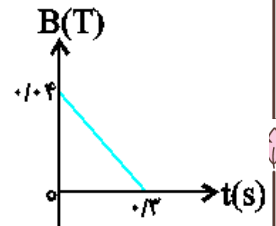

- (۱) جاذبه، جاذبه
 (۲) جاذبه، دافعه
 (۳) دافعه، جاذبه
 (۴) دافعه، دافعه

از سیم راستی جریان ثابتی عبور می‌کند. اگر بار مثبت و کوچکی موازی با سیم و در جهت جریان در سمت راست سیم حرکت کند، چه وضعی برای آن پیش می‌آید؟

- (۱) از سیم دفع می‌شود.
 (۲) به سمت سیم کشیده می‌شود.
 (۳) در جهت حرکت بر آن نیرو وارد می‌شود.
 (۴) بر آن نیرویی که باعث انحراف آن شود، وارد نمی‌شود.

حلقه‌ای به شعاع 10cm و مقاومت 5Ω عمود بر یک میدان مغناطیسی قرار دارد که مطابق شکل تغییر می‌کند. جریان القایی حلقه در لحظه $t = 0.2\text{s}$ چند میلی‌آمپر است؟ ($\pi = 3$)

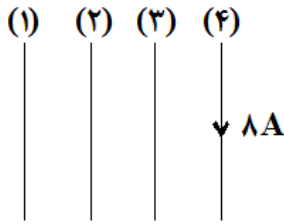

- (۱) ۰/۶
 (۲) ۰/۸
 (۳) ۱
 (۴) ۴

حلقه‌ای به قطر 40cm و مقاومت الکتریکی 9Ω در یک میدان مغناطیسی یکنواخت قرار دارد، به طوری که خطوط میدان بر سطح حلقه عمود هستند. اگر بزرگی میدان مغناطیسی با آهنگ $0.3 \frac{T}{s}$ تغییر کند، چند میلی‌آمپر جریان در حلقه القا می‌شود؟ ($\pi = 3$)

- (۱) 4×10^{-6}
 (۲) $\frac{1}{16} \times 10^{-6}$
 (۳) ۴
 (۴) $\frac{16}{3}$

مطابق شکل زیر، چهار سیم بلند و موازی حامل جریان در یک صفحه قرار دارند. برابند میدان‌های مغناطیسی دو سیم (۱) و (۲) در محل سیم (۴) و به صورت درون سو است. اگر نیروی مغناطیسی خالص وارد بر ۲۰m از سیم (۴) برابر با ۴ میلی‌نیوتون و جهت آن به طرف چپ باشد، جهت جریان عبوری از سیم (۳) به کدام سمت بوده و اندازه میدان مغناطیسی آن در محل سیم (۴) چند گاوس است؟

(۱) بالا، ۱۸

(۲) پایین، ۱۸

(۳) بالا، ۳۲

(۴) پایین، ۳۲

یک سیم مستقیم که از آن شدت جریان معینی می‌گذرد، در یک میدان مغناطیسی یکنواخت قرار دارد و با راستای میدان زاویه ۳۰ درجه می‌سازد. اگر بزرگی میدان مغناطیسی، بدون تغییر جهت دو برابر و زاویه راستای سیم و میدان مغناطیسی ۶۰ درجه شود، نیروی مغناطیسی وارد بر طول معینی از این سیم در حالت دوم چند برابر حالت اول خواهد شد؟

(۱) $\frac{\sqrt{3}}{2}$ (۲) $\sqrt{3}$ (۳) $2\sqrt{3}$

(۴) ۱

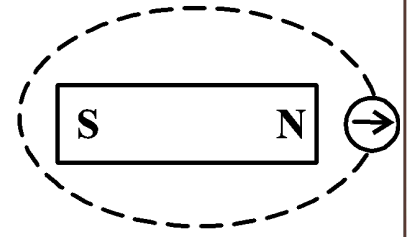
یک سیملوله به اختلاف پتانسیل ثابتی متصل است. این سیملوله را باز کرده و سیم تشکیل‌دهنده آن را چنان تحت کشش قرار می‌دهیم که طولش ۴ برابر شود. سیم را مجدد به شکل سیملوله‌ای به طول و قطر سیملوله اول درآورده و به همان اختلاف پتانسیل متصل می‌کنیم. میدان مغناطیسی درون سیملوله نسبت به حالت اول چند برابر می‌شود؟

(۱) $\frac{1}{16}$ (۲) $\frac{1}{4}$

(۳) ۱۶

(۴) ۴

یک آهنربای میله‌ای مطابق شکل زیر، قرار گرفته است. یک عقربه مغناطیسی که می‌تواند آزادانه حول محور قائم بچرخد، روی مسیر مشخص شده به دور آهنربا یک دور کامل می‌چرخد. در این مسیر عقربه چند درجه دوران می‌کند؟

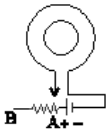
(۱) ۲۷۰

(۲) ۳۶۰

(۳) ۷۲۰

(۴) ۵۴۰

اگر در مدار شکل زیر، نوار لغزنده را از A به سمت B حرکت دهیم، در این صورت نوع تغییر شار عبوری از حلقه رسانای داخلی و جهت جریان القایی در آن به ترتیب از راست به چپ کدام است؟

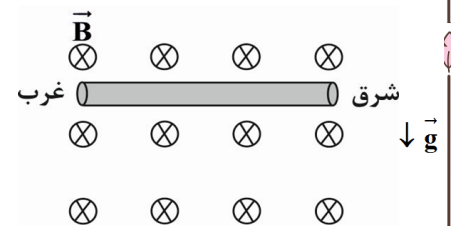
(۱) کاهش - ساعتگرد

(۲) کاهش - پادساعتگرد

(۳) افزایش - ساعتگرد

(۴) افزایش - پادساعتگرد

مطابق شکل زیر، سیمی به صورت افقی در راستای شرق - غرب درون میدان مغناطیسی یکنواختی به بزرگی ۵۰ گاوس در حالت تعادل قرار دارد. اگر چگالی سیم $8 \frac{g}{cm^3}$ و قطر مقطع آن $0.5mm$ باشد، جریان عبوری از این سیم چند آمپر و در چه جهتی است؟ ($\pi = 3, g = 10 \frac{N}{kg}$)

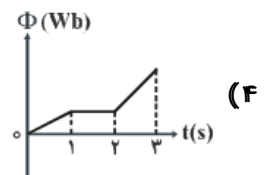
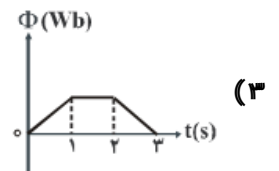
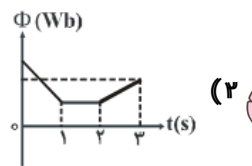
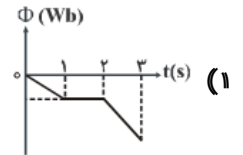
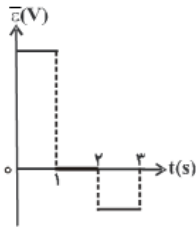
(۱) ۳، به سمت شرق

(۲) ۳، به سمت غرب

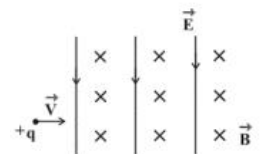
(۳) ۶، به سمت شرق

(۴) ۶، به سمت غرب

نمودار تغییرات نیروی محرکه القایی متوسط در یک حلقه بر حسب زمان، به صورت شکل زیر است. کدام یک از گزینه‌های زیر می‌تواند نمودار تغییرات شار مغناطیسی گذرنده از این حلقه بر حسب زمان باشد؟

میدان‌های مغناطیسی و الکتریکی یکنواخت $B = 0.5 \text{ mT}$ و $E = 2000 \frac{\text{N}}{\text{C}}$ در فضا برقرار است. اگر ذره بارداری با بار مثبت q را مطابق شکل زیر در راستای غرب به شرق پرتاب کنیم تا ذره بدون تغییر جهت به طور یکنواخت به حرکت خود ادامه دهد، تندی پرتاب ذره (v) چند متر بر ثانیه خواهد بود؟ (از وزن ذره صرف نظر شود.)

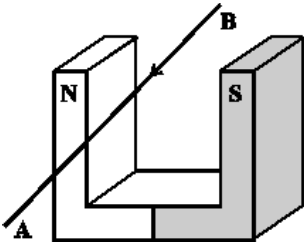
۱) 10^6

۲) 2×10^6

۳) 4×10^5

۴) 4×10^6

در شکل زیر سیم AB با جرم واحد طول $1 \frac{g}{cm}$ حامل جریان $5A$ است. اگر سیم به حالت تعادل قرار گرفته باشد، بزرگی میدان مغناطیسی بین دو قطب آهنربا چند تسلا است؟ ($g = 10 \frac{N}{kg}$)

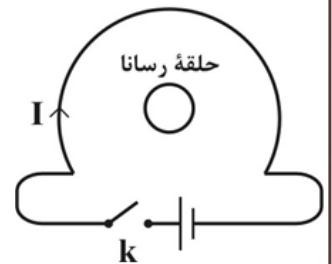
(۱) ۰/۳

(۲) ۰/۲

(۳) ۳

(۴) ۲

در شکل زیر، در لحظه وصل کردن کلید k ، جریان I چگونه تغییر می‌کند و جهت جریان القایی در حلقه رسانا در کدام جهت خواهد بود؟

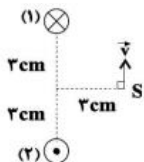
(۱) افزایش - ساعتگرد

(۲) کاهش - پادساعتگرد

(۳) افزایش - پادساعتگرد

(۴) کاهش - ساعتگرد

در شکل زیر دو سیم بلند و موازی حامل جریان‌های یکسان عمود بر صفحه قرار دارند. در نقطه‌ی S واقع بر عمود منصف خط واصل دو سیم، ذره‌ای با بار الکتریکی $2 \mu C$ با سرعت نور در جهت نشان داده شده حرکت می‌کند. اگر اندازه میدان مغناطیسی حاصل از هر یک از سیم‌ها در نقطه S برابر $0.4 T$ باشد، اندازه و جهت نیروی مغناطیسی وارد بر ذره چند نیوتون است؟ ($c = 3 \times 10^8 \frac{km}{s}$ سرعت نور)

(۱) $12\sqrt{2}$ و برون سو(۲) $24\sqrt{2}$ و درون سو(۳) $12\sqrt{2}$ و درون سو(۴) $24\sqrt{2}$ و برون سو

سطح قاب مربع شکلی با طول ضلع 1 m و مقاومت $10\ \Omega$ که دارای 20 حلقه است، موازی خطهای میدان مغناطیسی یکنواخت به بزرگی 1 G قرار گرفته است. سطح این قاب چند درجه بچرخد تا بار $100\ \mu\text{C}$ از آن عبور کند؟

(۱) ۳۰

(۲) ۴۵

(۳) ۶۰

(۴) ۹۰

از سیملوله‌ای که حلقه‌های آن کاملاً به هم چسبیده‌اند، جریان $\frac{2}{\pi}\text{ A}$ عبور می‌کند. اگر قطر سیم به کار رفته 50 mm باشد، بزرگی میدان مغناطیسی یکنواخت درون سیملوله چند گاوس است؟ ($\mu_0 = 4\pi \times 10^{-7} \frac{\text{T}\cdot\text{m}}{\text{A}}$)

(۱) $1/6$ (۲) $1/6 \times 10^3$ (۳) $1/6 \times 10^{-3}$ (۴) $1/6 \times 10^{-6}$

حلقه‌ای به مساحت 200 cm^2 عمود بر خطوط میدان مغناطیسی یکنواختی که معادله آن در SI به صورت $B = t^2 + 2t$ است، قرار دارد. اندازه نیروی محرکه القایی متوسطی که در بازه زمانی $t_1 = 1\text{ s}$ تا $t_2 = 3\text{ s}$ در این حلقه ایجاد می‌شود، چند ولت است؟

(۱) $0/24$ (۲) $0/36$ (۳) $0/12$ (۴) $0/18$

از دو سیم راست، موازی و بسیار بلند در شکل زیر، جریان‌های مساوی می‌گذرد. اگر در نقطه A جهت میدان مغناطیسی برآیند حاصل از دو سیم درون سو باشد، جهت جریان سیم ... الزاما ... است.

(۲) $\underline{\underline{A \bullet}}$ (۱) $\underline{\underline{\quad}}$

(۱) (۱)- به سمت چپ

(۲) (۱)- به سمت راست

(۳) (۲)- به سمت راست

(۴) (۲)- به سمت چپ

ذره‌ای به جرم 2 mg و بار الکتریکی -5 nC با تندی 4000 m/s در جهت افقی غرب به شرق وارد میدان مغناطیسی یکنواختی می‌شود. بزرگی میدان مغناطیسی حداقل چند گاوس و جهت آن چگونه باشد تا ذره باردار بدون انحراف به حرکت خود ادامه دهد؟ ($g = 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}}$)

(۱) ۱ و در جهت شمال

(۲) ۱ و در جهت جنوب

(۳) 10^4 و در جهت شمال(۴) 10^4 و در جهت جنوب

یک قطعه سیم صاف رسانا، به طول L ، در یک میدان مغناطیسی یکنواخت به بزرگی B و عمود بر آن قرار دارد و از این سیم جریان I عبور می‌کند. اگر اندازه جریان ۲۵ درصد افزایش یابد و اندازه میدان مغناطیسی $\frac{4}{3}$ برابر شود، در حالت جدید سیم باید با میدان مغناطیسی زاویه چند درجه داشته باشد تا نیروی وارد شده بر طول L از سیم با حالت قبل برابر باشد؟ ($\sin 53^\circ = 0.8$)

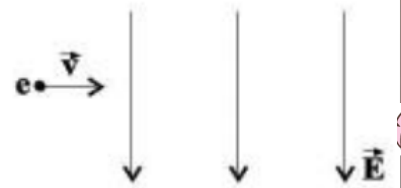
۳۰ (۱)

۳۷ (۲)

۵۳ (۳)

۶۰ (۴)

مطابق شکل زیر الکترونی وارد میدان الکتریکی یکنواختی می‌شود. برای آن که ذره بدون انحراف از این میدان الکتریکی بگذرد، جهت میدان مغناطیسی باید به کدام سمت باشد؟ (از جرم ذره صرف نظر شود.)

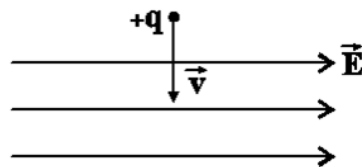
۱) موازی راستای E و در جهت آن

۲) عمود بر صفحه و به سمت داخل صفحه

۳) موازی راستای E و در خلاف جهت آن

۴) عمود بر صفحه و به سمت بیرون صفحه

مطابق شکل زیر، ذره‌ای با بار الکتریکی $+q$ و با تندی $500 \frac{m}{s}$ وارد فضایی می‌شود که میدان الکتریکی یکنواخت E به بزرگی $5 \frac{N}{C}$ و میدان مغناطیسی یکنواخت B در آن وجود دارد. حداقل اندازه میدان مغناطیسی چند گاوس و جهت آن به کدام طرف باشد تا ذره از مسیر خود منحرف نشود؟ (از نیروی وزن ذره چشم‌پوشی نمایید.)

۱) ۱۰۰، برون سو

۲) ۱۰۰، درون سو

۳) ۰/۰۱، برون سو

۴) ۰/۰۱، درون سو

پاسخ: گزینه ۴

قلمچی ۱۳۹۹ درصد پاسخگویی ۴۶٪ ساده

کره زمین را می‌توان یک آهنربای بزرگ فرض کرد که قطب شمال مغناطیسی آن نزدیک قطب جنوب جغرافیایی و قطب جنوب مغناطیسی آن نزدیک قطب شمال جغرافیایی است.

پاسخ: گزینه ۴

قلمچی ۱۳۹۹ درصد پاسخگویی ۳۹٪ ساده

گزینه «۲»

با توجه به جهت خطوط میدان مغناطیسی در اطراف سیم‌ها، درمی‌یابیم که جهت جریان سیم‌ها هر دو برون‌سو و نیروی بین سیم‌ها که حامل جریان‌های هم‌سو هستند، رپایشی است.

پاسخ: گزینه ۴

قلمچی ۱۳۹۹ درصد پاسخگویی ۴۶٪ ساده

گزینه «۴»

با توجه به رابطه نیروی وارد بر ذره باردار متحرک در میدان مغناطیسی ($F = |q|vB \sin \theta$)، اگر $\vec{v}$ و $\vec{B}$ با هم موازی باشند ($\theta = 0^\circ$ یا $\theta = 180^\circ$) نیروی وارد بر ذره باردار وارد نمی‌شود پس:

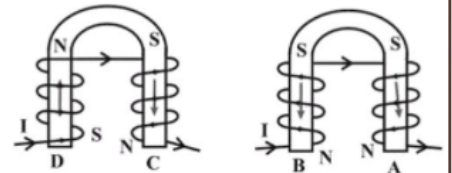
$$F = |q| \times v_x \times B_y \frac{|q|=20 \mu C=2 \times 10^{-5} C}{v_x=600 \frac{m}{s}; B_y=6 \times 10^{-1} T}$$

$$F = (2 \times 10^{-5})(6 \times 10^2)(6 \times 10^{-1}) = 7/2 \times 10^{-3} N$$

پاسخ: گزینه ۴

قلمچی ۱۳۹۹ درصد پاسخگویی ۳۹٪ ساده

انگشت شست دست راست را در جهت I هر حلقه سیم‌لوله قرار می‌دهیم. بسته شدن چهار انگشت جهت میدان $\vec{B}$ را درون سیم‌لوله از S به N نشان می‌دهد. به این ترتیب قطب‌های آهنرباهای الکتریکی تعیین می‌شود.

پاسخ: گزینه ۴

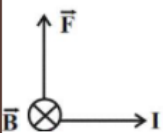
قلمچی ۱۳۹۹ درصد پاسخگویی ۴۴٪ نسبتاً ساده

به کمک رابطه $F = I l B \sin \theta$ داریم:

$$\left. \begin{aligned} l &= 50 \text{ cm} = 0.5 \text{ m} \\ I &= 4 \text{ A} \\ B &= 200 \text{ G} = 2 \times 10^{-2} \text{ T} \end{aligned} \right\}$$

$$\Rightarrow F = I l B \sin 90^\circ = 4 \times 0.5 \times 2 \times 10^{-2} \times 1 = 0.04 \text{ N}$$

با توجه به قاعده دست راست، جهت نیروی مغناطیسی به سمت بالا است.

پاسخ: گزینه ۴

قلمچی ۱۳۹۹ درصد پاسخگویی ۳۹٪ ساده

گزینه «۲»

القای خاصیت مغناطیسی در ماده فرومغناطیسی برم بیشتر از ماده فرومغناطیسی سخت است. ضمناً القای خاصیت مغناطیسی در مواد فرومغناطیسی برم به صورت موقتی است، یعنی با حذف میدان خارجی، این خاصیت خود را به آسانی از دست می‌دهند، ولی در مواد فرومغناطیسی سخت، القای مغناطیسی کمتر است، زیرا حوزه‌ها به سختی تغییر جهت می‌دهند که در این حالت با حذف میدان خارجی، خاصیت مغناطیسی خود را از دست نمی‌دهند و خاصیت مغناطیسی ایجاد شده در آن‌ها دائمی است.

پاسخ: گزینه ۴

قلمچی ۱۳۹۹ درصد پاسخگویی ۱۰۰٪ سلاسه

هنگام ورود حلقه به درون میدان مغناطیسی برون‌سو، شار مغناطیسی برون‌سوی گذرنده از حلقه افزایش می‌یابد، طبق قانون لنز جریان القایی با افزایش شار مخالفت می‌کند، بنابراین جهت جریان القایی باید ساعتگرد باشد، تا با ایجاد میدان درون‌سو مانع از افزایش شار شود. هنگام خروج حلقه از میدان مغناطیسی، شار مغناطیسی کاهش می‌یابد و طبق قانون لنز جهت جریان القایی پادساعتگرد می‌باشد تا با ایجاد میدانی برون‌سو مانع از کاهش شار شود.

پاسخ: گزینه ۴

قلمچی ۱۳۹۹ درصد پاسخگویی ۱۰۰٪ سلاسه

گزینه «۴»

برای تعیین بزرگی میدان مغناطیسی، با توجه به مولفه‌های میدان، داریم:

$$\vec{B} = 0.3\vec{i} + 0.4\vec{j} \Rightarrow B = \sqrt{(0.3)^2 + (0.4)^2} = 0.5 \text{ T}$$

از آن‌جا که سطح حلقه موازی محور x و عمود بر محور y ها است، مؤلفه‌ای از میدان که عمود بر سطح است یعنی B_y را باید در رابطه شار مغناطیسی در نظر بگیریم.

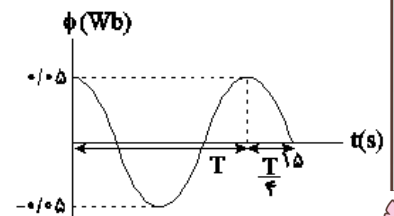
$$\Phi = BA \cos \theta \xrightarrow{B \cos \theta = B_y}$$

$$\Phi = B_y A = 0.4 \times 200 \times 10^{-4} = 8 \times 10^{-3} \text{ Wb}$$

پاسخ: گزینه ۱

قلمچی ۱۳۹۹ درصد پاسخگویی ۱۰۰٪ سلاسه

ابتدا با استفاده از نمودار $\phi - t$ شکل زیر، معادله شار مغناطیسی عبوری از پیچه را می‌یابیم. با توجه به رابطه $\phi = BA \cos \frac{\pi}{T} t$ ابتدا T و BA را تعیین می‌کنیم. آن‌طور که شکل نشان می‌دهد $\frac{\Delta T}{4} = 15 \text{ s}$ است. بنابراین داریم:

$$\frac{\Delta T}{4} = 15 \text{ s} \Rightarrow T = 12 \text{ s}$$

$$\phi = BA \cos \frac{\pi}{T} t \xrightarrow{BA=0.05 \text{ Wb}} \phi = 0.05 \cos \frac{\pi}{12} t$$

$$\Rightarrow \phi = 0.05 \cos \frac{\pi}{6} t$$

تغییر شار مغناطیسی در بازه زمانی موردنظر را پیدا می‌کنیم:

$$\phi = 0.05 \cos \frac{\pi}{6} t \Rightarrow$$

$$\begin{cases} t_1 = 0 \Rightarrow \phi_1 = 0.05 \cos 0 = 0.05 \text{ Wb} \\ t_2 = 3 \text{ s} \Rightarrow \phi_2 = 0.05 \cos \frac{\pi}{6} \times 3 = 0.05 \cos \frac{\pi}{2} = \phi_2 = 0 \end{cases}$$

$$\Delta \phi = \phi_2 - \phi_1 = 0 - 0.05 = -0.05 \text{ Wb}$$

نیروی محرکه القایی متوسط را می‌یابیم و سپس از طریق رابطه $R \cdot \bar{I} = \frac{\mathcal{E}}{R}$ را حساب می‌کنیم:

$$\bar{\varepsilon} = -N \frac{\Delta\phi}{\Delta t} \xrightarrow{\Delta t = 3 - 0 = 3 \text{ s}}$$

$$\bar{\varepsilon} = -12 \times \frac{(-0.05)}{3} = 0.2 \text{ V}, \quad \bar{I} = \frac{\bar{\varepsilon}}{R} \Rightarrow 12 = \frac{0.2}{R} \Rightarrow R = \frac{1}{6} \Omega$$

ساده درصد پاسخگویی ۴۳% قلمچی ۱۳۹۹

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

$$\Phi = BA \cos \theta = BA \cos 0 = BA$$

$$\left| \frac{\Delta\Phi}{\Delta t} \right| = A \left| \frac{\Delta B}{\Delta t} \right| = 20 \times 10^{-2} \times 2 \times 10^{-2} = 4 \times 10^{-5} \frac{\text{Wb}}{\text{s}} \text{ یا } 4 \text{ V}$$

$$|\bar{\varepsilon}| = N \left| \frac{\Delta\Phi}{\Delta t} \right| = 1000 \times 4 \times 10^{-5} = 0.04 \text{ V} = 40 \text{ mV}$$

$$\bar{I} = \frac{|\bar{\varepsilon}|}{R} = \frac{40}{2.5} = 16 \text{ mA}$$

ساده درصد پاسخگویی ۴۰% قلمچی ۱۳۹۹

پاسخ: گزینه ۱

در ابتدا با توجه به قانون اهم، قانون فاراده و رابطه تعیین بار الکتریکی شارش شده، جریان القاوی در حلقه را تعیین می‌کنیم:

$$\begin{cases} \bar{I} = \frac{\bar{\varepsilon}}{R} \\ |\bar{\varepsilon}| = \left| -N \frac{\Delta\Phi}{\Delta t} \right| \end{cases} \Rightarrow \bar{I} = \frac{N}{R} \left| -\frac{\Delta\Phi}{\Delta t} \right|$$

$$\bar{I} = \frac{\Delta q}{\Delta t} \rightarrow \frac{\Delta q}{\Delta t} = \frac{N}{R} \left| -\frac{\Delta\Phi}{\Delta t} \right| \Rightarrow \Delta q = \frac{N}{R} |\Delta\Phi|$$

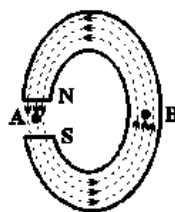
حال با توجه به معلوم بودن $\Delta\Phi$ (تغییر شار مغناطیسی) و R (مقاومت الکتریکی حلقه) داریم:

$$\Delta q = \frac{N\Delta\Phi}{R} \xrightarrow{\Delta\Phi = 0.4 \text{ Wb}, R = 2 \Omega, N = 1}$$

$$\Delta q = \frac{0.4}{2} \Rightarrow \Delta q = 0.2 \text{ C}$$

ساده درصد پاسخگویی ۵۰% قلمچی ۱۳۹۹

پاسخ: گزینه ۴

با توجه به این که خط‌های میدان مغناطیسی، منحنی‌هایی بسته هستند که در خارج از آهنربا از N به S و در داخل آهنربا از S به N می‌باشند، بنابراین جهت میدان مغناطیسی در نقاط A و B به ترتیب به صورت $\downarrow$ و $\uparrow$ است.

ساده درصد پاسخگویی ۵۰% قلمچی ۱۳۹۹

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

با توجه به قاعده دست راست، چهار انگشت دست راست را در جهت $\vec{v}$ طوری قرار می‌دهیم که $\vec{B}$ از کف دست خارج شود. در این حالت، انگشت شست جهت $\vec{F}$ را نشان می‌دهد. ولی چون بار ذره منفی است، جهت به دست آمده را عکس می‌کنیم. لذا گزینه «۳» صحیح است.

ساده درصد پاسخگویی ۴۰% قلمچی ۱۳۹۹

پاسخ: گزینه ۳

برای آن که سیم حامل جریان، معلق بماند، باید نیروی مغناطیسی با نیروی گرانشی خنثی شود. بنابراین می‌توان نوشت:

$$F_B = F_g \Rightarrow l B \sin \theta = mg \Rightarrow B = \frac{mg}{l \sin \theta}$$

چون حداقل بزرگی میدان مغناطیسی مورد نیاز است، پس $\sin \theta$ باید بیش‌ترین مقدار (به ازای $\theta = 90^\circ$) باشد.

$$B = \frac{mg}{l \sin 90^\circ} \xrightarrow{\sin 90^\circ = 1} B = \frac{2 \times 10^{-3} \times 10}{4} = 0.05 T$$

سلاخه قلمچی ۱۳۳۹۹ درصد پاسخگویی ۴۳٪

گزینه ۳ پاسخ:

گزینه «۲»

ابتدا جریان عبوری از سیملوله را به دست می‌آوریم:

$$B = \mu_0 \times \frac{NI}{l} \Rightarrow 18 \times 10^{-4} = \frac{12 \times 10^{-7} \times 10 \times I}{0.2} \Rightarrow I = 3 A$$

با توجه به این‌که مقاومت R_1 با سیملوله متوالی‌اند، بنابراین جریان عبوری از آن‌ها یکسان است و اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت R_1 برابر است با:

$$V_1 = R_1 I_1 = 2 \times 3 = 6 V$$

مقاومت R_2 موازی با R_1 است، در نتیجه اختلاف پتانسیل یکسانی دارند و داریم:

$$V_2 = V_1 = 6 V \Rightarrow I_2 = \frac{V_2}{R_2} = \frac{6}{6} = 1 A$$

سلاخه قلمچی ۱۳۳۹۹ درصد پاسخگویی ۶۱٪

گزینه ۳ پاسخ:

گزینه «۳»

مطابق رابطه شار مغناطیسی ($\Phi = BA \cos \theta$)، واحد شار مغناطیسی و بر (Wb) است.

مترمربع $\times$ تسلا = وبر

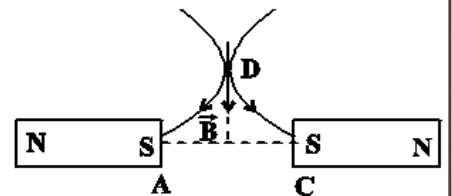
$$\Phi = BA \cos \theta \xrightarrow{[B]=T, [A]=m^2} Wb = T \cdot m^2$$

سلاخه قلمچی ۱۳۳۹۹ درصد پاسخگویی ۳۷٪

گزینه ۴ پاسخ:

گزینه «۲»

چون بردار میدان مغناطیسی $\vec{B}$ در نقطه D ، روی عمود منصف AC واقع است، الزاماً اندازه میدان‌های مغناطیسی A و C در نقطه D یکسان است. از طرف دیگر مطابق شکل زیر، باید قطب‌های A و C قطب S باشند تا برآیند آن‌ها در نقطه D رو به پایین قرار گیرد.

سلاخه قلمچی ۱۳۳۹۹ درصد پاسخگویی ۵۱٪

گزینه ۴ پاسخ:

گزینه «۲»

پاسخ: گزینه ۱

قلمچی ۱۳۹۹ درصد پاسخگویی ۵۳% ساده

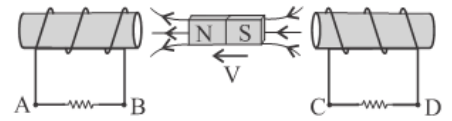
گزینه «۱»

با توجه به شکل ۳ - ۳۸ کتاب درسی مبدل A، B، C به ترتیب افزایشده - کاهشده - کاهشده هستند. (رد گزینه «۱» و تأیید گزینه «۳»). در این مسیر توان الکتریکی ac با ولتاژ بالا و جریان کم انتقال می‌یابد. (تأیید گزینه‌های «۲» و «۴»)

پاسخ: گزینه ۴

قلمچی ۱۳۹۹ درصد پاسخگویی ۳۴% ساده

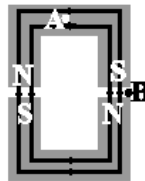
برای تعیین سوی جریان القایی از قانون لنز استفاده می‌کنیم. مطابق شکل، آهن‌ربا در حال دور شدن از سیم‌لوله سمت راست بوده و در نتیجه شار گذرنده از سیم‌لوله در حال کاهش است. بنابراین جریان الکتریکی در این سیم‌لوله به گونه‌ای القا خواهد شد که با ایجاد میدانی هم‌سو با میدان حاصل از قطب دور شونده آهن‌ربا (S) مانع کاهش شار شود. این اتفاق وقتی رخ خواهد داد که جریان از C به D باشد، اما برعکس شار گذرنده در سیم‌لوله سمت چپ در حال افزایش است. بنابراین جریان القایی در این سیم‌لوله از A به B خواهد بود تا میدانی ناهم‌سو با میدان حاصل از قطب نزدیک شونده آهن‌ربا (N) بسازد.

پاسخ: گزینه ۴

قلمچی ۱۳۹۹ درصد پاسخگویی ۴۱% ساده

میدان مغناطیسی در اطراف آهن‌ربا از قطب N به قطب S است و درون آهن‌ربا از قطب S به قطب N است. بنابراین میدان مغناطیسی در نقطه A به سمت چپ است. همچنین، در فضای بین دو آهن‌ربا نیز میدان مغناطیسی تقریباً به صورت یکنواخت خواهد بود.

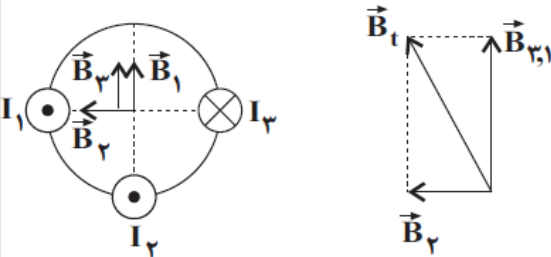

پاسخ: گزینه ۳

قلمچی ۱۳۹۹ درصد پاسخگویی ۵۵% ساده

گزینه «۳»

می‌دانیم که خط‌های میدان مغناطیسی اطراف سیم حامل جریان طبق قاعده دست راست به صورت دایره‌هایی به مرکز سیم است برای رسم میدان در هر نقطه، برداری مماس بر خط میدان رسم می‌کنیم. در نتیجه میدان اطراف سیم حامل جریان به صورت برداری عمود بر خط واصل آن نقطه تا سیم و هم‌جهت خط میدان است. در نتیجه میدان حاصل از سیم‌ها در مرکز دایره به صورت شکل زیر خواهد شد. از طرفی چون جریان سیم‌ها و فاصله تا مرکز دایره یکسان است. اندازه این میدان‌ها با هم برابرند.

پاسخ: گزینه ۳

قلمچی ۱۳۹۹ درصد پاسخگویی ۵۳% نسبتاً ساده

گزینه «۳»

پاسخ: گزینه ۳

قلمچی ۱۳۹۹ درصد پاسخگویی ۴۴٪ ساده

گزینه «۳»

با توجه به رابطه $B = \mu_0 \frac{NI}{l}$ ، تعداد حلقه‌های سیم‌لوله آرمانی را به دست می‌آوریم:

$$B = \mu_0 \frac{NI}{l} \quad \mu_0 = 12/5 \times 10^{-7} \frac{T \cdot m}{A}, \quad l = 0/4A$$

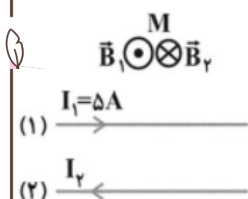
$$B = 1/6 G = 1/6 \times 10^{-4} T, \quad l = 25 cm = 0/25 m$$

$$1/6 \times 10^{-4} = 12/5 \times 10^{-7} \times \frac{N}{0/25} \times 0/4$$

$$\Rightarrow N = 80 \text{ دور}$$

پاسخ: گزینه ۴

قلمچی ۱۳۹۹ درصد پاسخگویی ۳۹٪ ساده

میدان مغناطیسی در نقطه‌ای خارج دو سیم حامل جریان‌های غیر هم‌سو و نزدیک به سیم با جریان کم‌تر می‌تواند صفر باشد. باید میدان‌های B_1 و B_2 هم‌اندازه و در خلاف جهت باشند تا میدان مغناطیسی برآیند برابر صفر شود. انگشت شست دست راست را در جهت جریان ۱ قرار می‌دهیم، بسته شدن چهار انگشت جهت میدان B_1 را در بالای سیم (۱)، برون‌سو نشان می‌دهد. پس باید B_2 درون‌سو باشد. به این ترتیب جریان I_2 به سمت چپ خواهد بود. علاوه بر این، چون فاصله سیم (۲) از نقطه M بیش‌تر است، پس باید جریان I_2 بیشتر از $5A$ باشد.

پاسخ: گزینه ۳

قلمچی ۱۳۹۹ درصد پاسخگویی ۵۷٪ ساده

می‌دانیم هر چه خطوط میدان مغناطیسی فشرده‌تر باشند، میدان قوی‌تر و اندازه آن بزرگ‌تر خواهد بود. چون در نقطه N تراکم خطوط میدان بیش‌تر است لذا:

$$B_N > B_M$$

پاسخ: گزینه ۴

قلمچی ۱۳۹۹ درصد پاسخگویی ۴۳٪ ساده

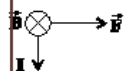
با کاهش جریان گذرا از سیم راست، بزرگی میدان مغناطیسی درون‌سوی ناشی از جریان سیم در داخل حلقه (۱) کاهش یافته و شار مغناطیسی گذرا از حلقه (۱) کاهش می‌یابد. بنابراین طبق قانون لنز جهت میدان القایی ناشی از جریان اصلی و درون‌سو خواهد بود که در این حالت طبق قاعده دست راست جهت میدان القایی حلقه (۱) ساعتگرد می‌باشد. از طرف دیگر با کاهش جریان گذرا از سیم راست، بزرگی میدان مغناطیسی برون‌سوی ناشی از جریان سیم در داخل حلقه (۲) نیز کاهش می‌یابد و شار مغناطیسی گذرا از آن نیز کاهش خواهد یافت. پس طبق قانون لنز جهت میدان القایی ناشی از جریان القایی در جهت میدان اصلی و برون‌سو خواهد بود که در این حالت طبق قاعده دست راست جهت میدان القایی حلقه (۲) پادساعتگرد خواهد شد.

پاسخ: گزینه ۳

قلمچی ۱۳۹۹ درصد پاسخگویی ۶۳٪ ساده

گزینه «۳»

با توجه به قانون دست راست، گزینه «۳» جواب صحیح خواهد بود.

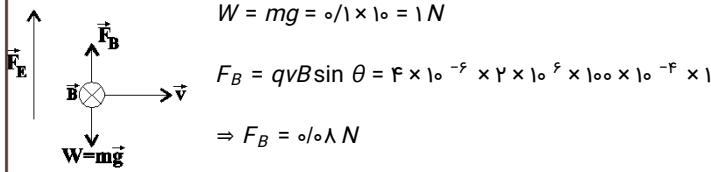

پاسخ: گزینه ۳

قلمچی ۱۳۹۹ درصد پاسخگویی ۴۳٪ نسبتاً ساده

طبق متن کتاب درسی، مواد پارامغناطیسی عبارتند از: اورانیم، پلاتین، آلومینیم، سدیم، اکسیژن و اکسید نیتروژن. مواد دیامغناطیس نظیر مس، نقره، سرب و بیسموت می‌باشند. آهن، نیکل و مس از دسته پارامغناطیس هستند. بنابراین گزینه «۳» صحیح است.

$$W = mg = 0.1 \times 10 = 1 \text{ N}$$

$$F_B = qvB \sin \theta = 4 \times 10^{-6} \times 2 \times 10^6 \times 100 \times 10^{-4} \times 1$$

$$\Rightarrow F_B = 0.08 \text{ N}$$

چون $|F_B| < |W|$ بنابراین جهت نیروی $\vec{F}_E$ رو به بالا است.

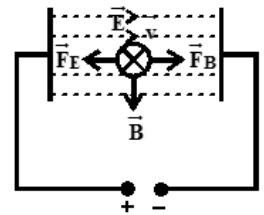
$$F_E + F_B = W \Rightarrow Eq + 0.08 = 1 \Rightarrow E \times 4 \times 10^{-6} = 0.92$$

$$E = 23 \times 10^4 \frac{\text{N}}{\text{C}}$$

و از آنجایی که نیروی الکتریکی وارد بر بار مثبت هم جهت خطوط میدان الکتریکی است، بنابراین جهت میدان الکتریکی نیز به سمت بالاست.

به بار الکتریکی منفی در میدان الکتریکی، در خلاف جهت خطهای میدان، نیروی الکتریکی وارد می شود.

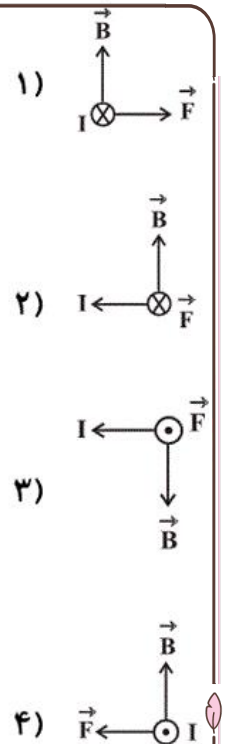
بنابراین جهت نیروی الکتریکی به سمت چپ خواهد بود. لذا برای این که ذره بدون انحراف به مسیر خود ادامه دهد، باید نیروی مغناطیسی هم اندازه با نیروی الکتریکی به سمت راست به آن وارد شود. از طرفی چون کمترین اندازه میدان مغناطیسی خواسته شده است، باید بردار میدان مغناطیسی بر بردار سرعت الکترون عمود باشد که در این حالت طبق قاعده دست راست، جهت میدان مغناطیسی به طرف پایین خواهد بود. داریم:

$$F_E = F_B \Rightarrow |q|E = |q|vB \sin \theta$$

$$\xrightarrow{\theta=90^\circ} E = vB \Rightarrow 500 = 4 \times 10^3 \times B \Rightarrow B = 0.125 \text{ T}$$

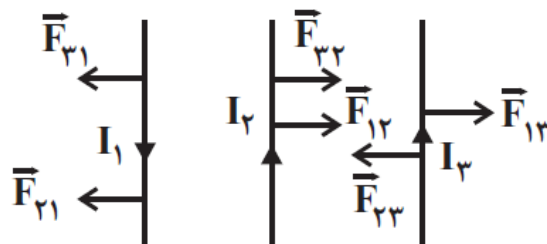
بررسی گزینه ها به کمک قاعده دست راست:

پاسخ: گزینه ۳

متوسط درصد پاسخگویی: ۳۱٪ قلمچی: ۱۳۹۹

نیروی بین دو سیم بلند و موازی که دارای جریان‌هایی هم‌جهت هستند، رابشی و نیروی بین دو سیم بلند و موازی که دارای جریان‌هایی در خلاف جهت یکدیگرند، رانشی است. حال با توجه به شکل، برآیند نیروهای وارد بر هر یک از سیم‌ها را می‌یابیم:

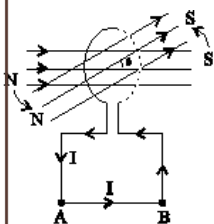

با توجه به شکل، فقط نیروی برآیند وارد بر سیم ۳ می‌تواند صفر شود؛ چون نیروهای $F_{۲۳}$ و $F_{۱۳}$ در خلاف جهت هم می‌باشند.

پاسخ: گزینه ۴

متوسط درصد پاسخگویی: ۳۷٪ قلمچی: ۱۳۹۹

مطابق شکل زیر، در ابتدا جهت میدان مغناطیسی به سمت راست است و با نیم خط عمود بر سطح پیچه هم جهت است و شار عبوری از سطح بیشینه است اما پس از چرخیدن آهنربای نعلی شکل و حرکت کردن قطب‌های S و N، خطوط میدان در همان صفحه، زاویه‌ای با نیم خط عمود بر سطح پیچه می‌سازد. این یعنی شار مغناطیسی عبوری از سطح پیچه کاهش می‌یابد و طبق قانون لنز جریان به گونه‌ای در پیچه القا می‌شود تا این کاهش شار جبران شود.

پس جریان به صورت شکل بالا، القا می‌شود تا جهت میدان مغناطیسی ناشی از آن هم جهت میدان اولیه حاصل از آهنربا باشد.

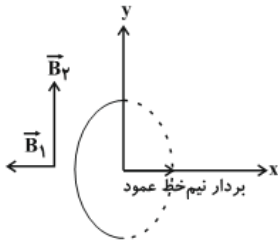
پاسخ: گزینه ۴

متوسط درصد پاسخگویی: ۳۷٪ قلمچی: ۱۳۹۹

مطابق شکل، شار ناشی از میدان مغناطیسی $\vec{B}_2$ برابر صفر است، زیرا $\vec{B}_2$ موازی با سطح حلقه است. شار ناشی از میدان مغناطیسی $\vec{B}_1$ برابر است با:

$$\Phi = AB \cos \theta \quad \begin{matrix} B=0.5T, \theta=180^\circ \\ A=\pi r^2, r=0.01m=0.1m \end{matrix}$$

$$\Phi = 3 \times (0.1)^2 \times 0.5 \times \cos 180^\circ = -15 \times 10^{-3} \text{ Wb}$$

متوسط

درصد پاسخگویی ۳۴٪

قلمچی ۱۳۹۹

گزینه ۴

پاسخ:

در مورد حلقه‌های ۱ و ۲ هنگام رسیدن به آهن‌ربا و همچنین هنگامی که آهن‌رباها در حال خروج از حلقه‌ها هستند طبق قانون لنز مخالفت با حرکت حلقه‌ها به وجود می‌آید. در نتیجه، سرعت سقوط آن‌ها کمتر می‌شود که در مورد حلقه ۳ این مخالفت وجود ندارد. به دلیل تشابه آهن‌رباها زمان سقوط حلقه‌های ۱ و ۲ با هم مساوی و هر کدام بیشتر از زمان سقوط حلقه ۳ می‌باشد.

متوسط

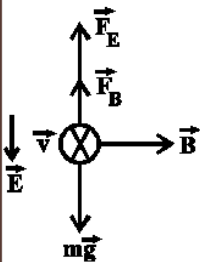
درصد پاسخگویی ۱۵٪

قلمچی ۱۳۹۹

گزینه‌های دایم دار ۴

گزینه ۴

پاسخ:

برای اینکه ذره تعادل خود را در راستای قائم حفظ کند باید نیروی مغناطیسی به گونه‌ای وارد شود که برابری نیروهای وارد بر این ذره در راستای قائم صفر شود.

ابتدا با محاسبه نیروی وزن و نیروی الکتریکی وارد بر این ذره، جهت نیروی مغناطیسی لازم برای حفظ تعادل در راستای قائم را مشخص می‌کنیم:

$$W = mg = 10^{-3} \times 10 = 10^{-2} \text{ N}$$

$$F_E = Eq = 800 \times 10 \times 10^{-6} = 8 \times 10^{-3} \text{ N}$$

با توجه به منفی بودن بار ذره و جهت میدان الکتریکی، نیروی وارد از سوی این میدان رو به بالا است. از آنجایی که نیروی الکتریکی کمتر از نیروی وزن است، نیروی مغناطیسی باید رو به بالا باشد، در نتیجه جهت میدان مغناطیسی طبق قاعده دست راست برای بار الکتریکی منفی، غرب به شرق است.

با توجه به اینکه برابری نیروهای وارد بر ذره در راستای قائم باید صفر باشد، داریم:

$$\begin{aligned} F_B + F_E &= mg \Rightarrow |q|vB \sin \theta + Eq = mg \\ \Rightarrow 10 \times 10^{-6} \times 50 \times B \times 1 + 800 \times 10 \times 10^{-6} &= 10^{-2} \times 10 \\ \Rightarrow B &= 4T \end{aligned}$$

متوسط

درصد پاسخگویی ۱۶٪

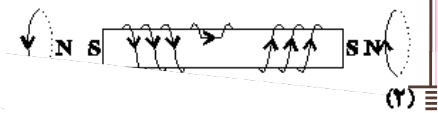
قلمچی ۱۳۹۹

گزینه ۱

پاسخ:

گزینه «۱»

مطابق شکل زیر، با استفاده از قاعده دست راست، جهت میدان مغناطیسی ناشی از عبور جریان از حلقه‌ها و سیملوله را به دست می‌آوریم.

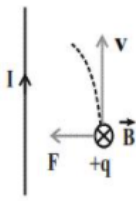
(۲)

بنابراین بیرونی که از طرف سیملوله به دو حلقه وارد می‌شود از نوع جاذبه است.

پاسخ: گزینه ۳

متوسط درصد پاسخگویی ۳۳٪ قلمچی ۱۳۹۹

چون بار متحرک در میدان حاصل از سیم (که طبق قاعده دست راست و مطابق شکل، درون سیم می‌باشد) قرار گرفته، به آن نیرو وارد می‌شود. اگر

چهار انگشت دست راست را در جهت سرعت بار قرار دهیم، به طوری که بردار میدان $\vec{B}$ از کف دست به سمت خارج قرار گیرد، انگشت شست جهت $\vec{F}$ را نشان می‌دهد که باعث می‌شود بار متحرک به طرف سیم جذب شود.

پاسخ: گزینه ۳

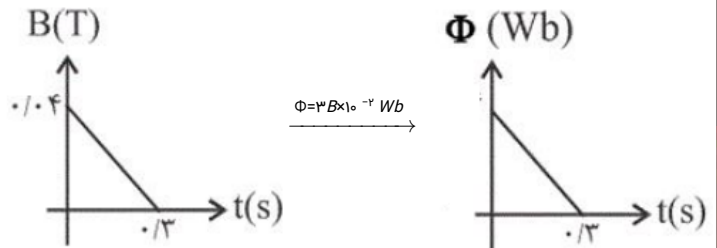
متوسط درصد پاسخگویی ۳۶٪ قلمچی ۱۳۹۹

با توجه به این که حلقه بر میدان مغناطیسی عمود است خواهیم داشت:

$$\Phi = BA \cos \theta \xrightarrow[\theta=0]{A=\pi r^2} \Phi = (B)(\pi r^2)$$

$$\xrightarrow[\pi=3]{r=10 \times 10^{-2} \text{ m}} \Phi = (B)(\pi)(10 \times 10^{-2})^2 \Rightarrow \Phi = 3B \times 10^{-2} \text{ Wb}$$

حال اگر نمودار شار مغناطیسی نسبت به زمان را با توجه به نمودار میدان مغناطیسی نسبت به زمان رسم کنیم.

به راحتی می‌توان دریافت که در این جا نیروی محرکه القایی مقداری ثابت است (شیب خط مماس بر نمودار $\Phi - t$ مقداری ثابت است) لذا جریان القایی نیز مقداری ثابت بوده و به صورت زیر محاسبه می‌شود: (قبل از هر چیز می‌دانیم که با توجه به نمودار $\frac{\Delta \Phi}{\Delta t} = -4 \times 10^{-3}$)

$$\begin{aligned} \varepsilon &= -\frac{\Delta \Phi}{\Delta t} \rightarrow I = \frac{-1}{R} \left(\frac{\Delta \Phi}{\Delta t} \right) \xrightarrow[\frac{\Delta \Phi}{\Delta t} = -4 \times 10^{-3} \frac{\text{Wb}}{\text{s}}]{R = 5 \Omega} \\ I &= \frac{4 \times 10^{-3}}{5} \Rightarrow I = 0.8 \times 10^{-3} \text{ A} \Rightarrow I = 0.8 \text{ mA} \end{aligned}$$

پاسخ: گزینه ۳

متوسط درصد پاسخگویی ۱۷٪ قلمچی ۱۳۹۹

زاویه بین بردار عمود بر سطح حلقه و خطوط میدان مغناطیسی صفر می‌باشد. بنابراین می‌توان نوشت:

$$\begin{aligned} r &= \frac{D}{2} = 20 \text{ cm} = 0.2 \text{ m}, \quad A = \pi r^2 = 3 \times (0.2)^2 = 0.12 \text{ m}^2 \\ I &= \left| \frac{\varepsilon}{R} \right| = \left| -\frac{N}{R} \frac{\Delta \Phi}{\Delta t} \right| = \left| -\frac{N}{R} \frac{\Delta BA \cos \theta}{\Delta t} \right| \\ &= \left| -\frac{1}{9} \times \frac{3}{10} \times 0.12 \right| = 4 \times 10^{-3} \text{ A} = 4 \text{ mA} \end{aligned}$$

پاسخ: گزینه ۴

متوسط درصد پاسخگویی ۳۱٪ قلمچی ۱۳۹۹

گزینه «۴»

با استفاده از رابطه نیروی وارد بر سیم حامل جریان در میدان مغناطیسی داریم:

$$F = ILB_T \sin \theta \quad \begin{matrix} F = 4 \times 10^{-3} \text{ (N)} \\ \rightarrow \\ l = \lambda(A); L = 2 \times 10^{-1} \text{ m, } \sin \theta = 1 \end{matrix}$$

$$4 \times 10^{-3} = \lambda (2 \times 10^{-1}) B_T (1)$$

$$\Rightarrow B_T = 25 \times 10^{-4} \text{ T} = 25 \text{ G}$$

با توجه به قاعده دست راست، برای این که جهت نیروی وارد بر سیم (۴) به طرف چپ باشد، باید میدان مغناطیسی برآیند در محل سیم (۴) به صورت برون سو باشد. از آنجایی که جهت میدان مغناطیسی برآیند دو سیم (۱) و (۲) در محل سیم (۴) به صورت درون سواست، پس جهت میدان مغناطیسی سیم (۳) در محل سیم (۴) باید به صورت برون سو باشد، بنابراین جهت جریان در سیم (۳) به طرف پایین است و اندازه میدان مغناطیسی آن در محل سیم (۴) برابر است با:

$$B_T = B_3 - B_{1,2} \Rightarrow 25 = B_3 - 7 \Rightarrow B_3 = 32 \text{ G}$$

متوسط

درصد پاسخگویی ۲۶%

قلمچی ۱۳۹۹

گزینه ۳

پاسخ:

با استفاده از رابطه نیروی مغناطیسی وارد بر سیم حامل جریان در میدان مغناطیسی، داریم:

$$F = BIl \sin \theta$$

$$\frac{F}{F} = \frac{B}{B} \times \frac{l}{l} \times \frac{l}{l} \times \frac{\sin \theta'}{\sin \theta} \xrightarrow{l=l} \frac{F}{F} = \frac{2B}{B} \times \frac{\sin 60^\circ}{\sin 30^\circ}$$

$$\Rightarrow \frac{F}{F} = 2 \times \frac{\sqrt{3}}{1} = 2\sqrt{3}$$

متوسط

درصد پاسخگویی ۳۵%

قلمچی ۱۳۹۹

گزینه ۲

پاسخ:

گزینه «۲»

هنگامی که طول سیم ۴ برابر می شود، تعداد حلقه های سیموله نیز ۴ برابر می شود. اما از سوی دیگر با ۴ برابر شدن طول سیم، مقاومت آن ۱۶ برابر و در نتیجه جریان آن $\frac{1}{16}$ برابر می شود.

$$R = \rho \frac{L}{A} \Rightarrow \frac{R_2}{R_1} = \frac{L_2}{L_1} \times \frac{A_1}{A_2} \quad \begin{matrix} V_2 = V_1 = \frac{A_1}{A_2} = \frac{L_2}{L_1} \\ L_2 = 4L_1 \end{matrix}$$

$$\frac{R_2}{R_1} = \left(\frac{L_2}{L_1}\right)^2 = 4^2 = 16, \quad \frac{I_2}{I_1} = \frac{R_1}{R_2} = \frac{1}{16}$$

حال با داشتن نسبت جریان و نسبت تعداد حلقه ها، می توانیم نسبت میدان مغناطیسی سیموله را به دست آوریم:

$$B = \mu_0 \frac{N}{l} I \xrightarrow{l_1=l_2} \frac{B_2}{B_1} = \frac{N_2}{N_1} \times \frac{I_2}{I_1} = 4 \times \frac{1}{16} \rightarrow \frac{B_2}{B_1} = \frac{1}{4}$$

متوسط

درصد پاسخگویی ۲۶%

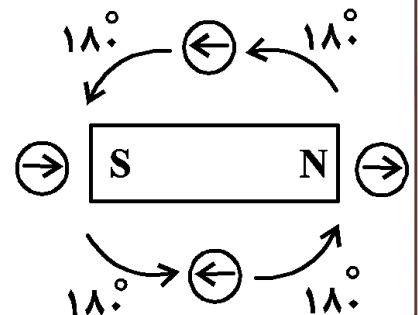
قلمچی ۱۳۹۹

گزینه ۳

پاسخ:

گزینه «۳»

با توجه به شکل زیر، عقربه $72^\circ = 180^\circ - 108^\circ$ می چرخد.

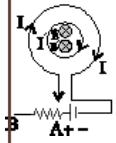

متوسط

درصد پاسخگویی ۳۵%

قلمچی ۱۳۹۹

با حرکت نوار لغزنده از A به B مقاومت خارجی مدار افزایش می‌یابد، بنابراین طبق رابطه $I = \frac{\mathcal{E}}{R+r}$ ، جریان اصلی مدار کاهش می‌یابد. با کاهش جریان مدار، شار مغناطیسی عبوری از حلقه رسانای داخلی کاهش می‌یابد، در نتیجه طبق قانون لنز جریان القایی در حلقه داخلی باید به گونه‌ای باشد تا با ایجاد میدانی درون سو از کاهش شار مغناطیسی جلوگیری کند که برای این کار باید جریان ساعتگرد در حلقه ایجاد شود.

متوسط قلمچی ۱۳۹۹ درصد پاسخگویی ۱۷٪

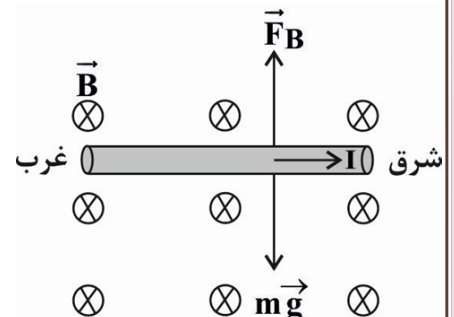
گزینه «۱»

برای متعادل ماندن سیم باید نیروی مغناطیسی وارد بر سیم با نیروی وزن آن برابر باشد و نیروی مغناطیسی باید رو به بالا به سیم وارد شود. با توجه به قاعده دست راست، جهت جریان سیم باید به سمت شرق باشد.

$$F_B = mg \frac{F_B = BIl \sin(\alpha)}{m = \rho V, V = Al}$$

$$BIl \sin(\alpha) = \rho Alg \frac{\sin(\alpha)=1}{A = \pi \frac{D^2}{4}} \Rightarrow I = \frac{\rho \pi D^2 g}{4B}$$

$$\Rightarrow I = \frac{(8 \times 10^{-3}) \times \pi \times (0.5 \times 10^{-2})^2 \times 10}{4 \times 50 \times 10^{-2}} = 3A$$

متوسط قلمچی ۱۳۹۹ درصد پاسخگویی ۳۶٪

با توجه به رابطه قانون القای الکترومغناطیسی فاراده، $\mathcal{E} = -N \frac{\Delta \Phi}{\Delta t}$ ، شیب نمودار $(\Phi - t)$ متناسب با منفی نیروی محرکه القایی است. بنابراین در بازه زمانی صفر تا ۱s که $\mathcal{E}$ ثابت و مثبت است، باید نمودار $(\Phi - t)$ به صورت خط راستی با شیب منفی باشد. همچنین در بازه زمانی ۱s تا ۲s که $\mathcal{E} = 0$ است، نمودار $(\Phi - t)$ خط راستی با شیب صفر و موازی با محور زمان است و بالاخره در بازه زمانی ۲s تا ۳s که $\mathcal{E}$ ثابت و منفی است، باید نمودار $(\Phi - t)$ به صورت خط راستی با شیب مثبت باشد. با توجه به نمودارها، گزینه (۲) شرایط لازم را دارد. توجه کنید که چون اندازه $\mathcal{E}$ در بازه زمانی اول بزرگتر از اندازه $\mathcal{E}$ در بازه زمانی سوم است، پس اندازه شیب نمودار $(\Phi - t)$ در بازه زمانی اول باید بزرگتر باشد.

متوسط قلمچی ۱۳۹۹ درصد پاسخگویی ۲۴٪

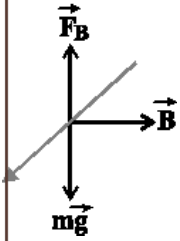
چون ذره در مسیر مستقیم با سرعت ثابت به حرکت خود ادامه می‌دهد بنابراین شتاب حرکت ذره صفر و نیروی برابند وارد بر ذره نیز صفر خواهد بود.

$$F_E = F_B \Rightarrow Eqv = |q|vB \sin \theta$$

$$\xrightarrow{\theta=90^\circ} E = v \times B \times (1) \Rightarrow 2000 = 0.5 \times 10^{-3} v$$

$$\Rightarrow v = \frac{2000}{0.5} \times 10^3 \Rightarrow v = 4 \times 10^6 \frac{m}{s}$$

گزینه «۴»
طبق قاعده دست راست نیروی مغناطیسی وارد بر سیم از طرف آهنربا به طرف بالا است. چون سیم در حال تعادل است، داریم:

$$F_B = BIl \sin \theta \xrightarrow{\theta=90^\circ} F_B = BIl$$

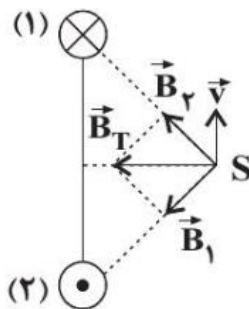
$$W = mg = \mu l g$$

$$\Rightarrow F_B = W \Rightarrow BIl = \mu l g \Rightarrow B \times 0.5 = 10^{-1} \times 10 \Rightarrow B = 2T$$

گزینه «۳»

با وصل شدن کلید k ، جریان ساعتگرد عبوری از حلقه بزرگ (I) افزایش می‌یابد و در نتیجه میدان مغناطیسی و شار مغناطیسی عبوری از حلقه نیز افزایش می‌یابد. طبق قانون لنز، میدان ناشی از جریان القایی باید میدان اصلی را تضعیف کند تا مانع از افزایش آن شود. طبق قاعده دست راست، میدان اصلی درون حلقه رسانا، درون سو است. بنابراین میدان القایی باید برون سو باشد و در نتیجه در حلقه رسانا جریانی پادساعتگرد ایجاد می‌شود.

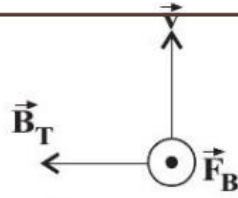
بردار میدان مغناطیسی هر سیم، در نقطه S بر خط واصل سیم و نقطه S عمود است. با استفاده از قاعده دست راست جهت بردار میدان مغناطیسی هر دو سیم را پیدا کرده و سپس برآیند میدان مغناطیسی حاصل از دو سیم را محاسبه می‌کنیم:

$$B_T = \sqrt{0.4 + 0.4} = 0.4\sqrt{2}T$$

حال با توجه به جهت میدان مغناطیسی برآیند و سرعت، زاویه بین میدان مغناطیسی و بردار سرعت ($\theta = 90^\circ$) و با توجه به این‌که بار الکتریکی مثبت است، با استفاده از قاعده دست راست جهت نیرو را مشخص می‌کنیم و سپس اندازه آن را محاسبه می‌کنیم:

$$F = |q|vB \sin \theta \xrightarrow{\substack{q=2 \times 10^{-6} C, v=3 \times 10^8 \frac{m}{s} \\ B=4\sqrt{2} \times 10^{-2} T, \theta=90^\circ}}$$

$$F = 2 \times 10^{-6} \times 3 \times 10^8 \times 4\sqrt{2} \times 10^{-2} \times 1 = 24\sqrt{2} N$$

متوسط درصدهای پاسخگویی ۱۶% قلمچی ۱۳۹۹ گزینته‌های دائم دارم ۳

گزینه ۱ پاسخ:

$$\mathcal{E} = -N \frac{\Delta\Phi}{\Delta t} \Rightarrow \bar{I} R = -N \frac{\Delta\Phi}{\Delta t} \Rightarrow \frac{\Delta q}{\Delta t} R = -N \frac{\Delta\Phi}{\Delta t}$$

$$\Rightarrow |\Delta q| = N \frac{|\Delta\Phi|}{R} \Rightarrow 100 \times 10^{-6} = 20 \times \frac{|\Delta\Phi|}{10}$$

$$\Rightarrow \Delta\Phi = 5 \times 10^{-5} Wb$$

تغییر شار را برای هر حلقه می‌توان از رابطه زیر محاسبه نمود:

$$\Delta\Phi = BA |\cos\theta_f - \cos\theta_i| \Rightarrow 5 \times 10^{-5} = 10^{-2} \times 1 \times |\cos\theta_f - 0|$$

$$\Rightarrow \cos\theta_f = 0.5 \Rightarrow \theta_f = 60^\circ$$

زاویه به دست آمده زاویه خطوط میدان با خط عمود بر سطح قاب است. میزان چرخش قاب برابر $90 - 60 = 30$ درجه خواهد بود.

متوسط درصدهای پاسخگویی ۱۶% قلمچی ۱۳۹۹

گزینه ۱ پاسخ:

چون حلقه‌های سیمولوله به یکدیگر چسبیده‌اند، طول سیمولوله برابر با حاصل ضرب قطر سیم در تعداد حلقه‌های آن است. بنابراین داریم:

$$B = \frac{\mu_0 NI}{l} = \frac{\mu_0 NI}{ND} = \frac{\mu_0 I}{D} = \frac{4\pi \times 10^{-7} \times \frac{2}{\pi}}{50 \times 10^{-3}} = 1/6 \times 10^{-2} T$$

$$\Rightarrow B = 1/6 G$$

متوسط درصدهای پاسخگویی ۱۶% قلمچی ۱۳۹۹

گزینه ۳ پاسخ:

ابتدا تغییر میدان مغناطیسی را در بازه زمانی مورد نظر به دست می‌آوریم:

$$\vec{B} = t^2 + 2t \Rightarrow \begin{cases} t_1 = 1s \Rightarrow B_1 = 1 + 2 = 3T \\ t_2 = 3s \Rightarrow B_2 = 9 + 6 = 15T \end{cases}$$

$$\Delta B = B_2 - B_1 = 15 - 3 \Rightarrow \Delta B = 12T$$

اکنون تغییر شار مغناطیسی را حساب می‌کنیم. دقت کنید چون سطح حلقه بر خطوط میدان مغناطیسی عمود است، زاویه بین نیم‌خط عمود بر سطح و میدان مغناطیسی ثابت و برابر $\theta = 0^\circ$ یا $\theta = 180^\circ$ است.

$$\Delta\Phi = A\Delta B \cos\theta \xrightarrow{A=200 \text{ cm}^2 = 200 \times 10^{-4} \text{ m}^2, \theta=0^\circ}$$

بنابراین اندازه نیروی محرکه القایی متوسط در این بازه زمانی برابر است با:

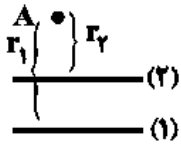
$$|\mathcal{E}| = \left| -N \frac{\Delta\Phi}{\Delta t} \right| \xrightarrow{N=1, \Delta\Phi=24 \times 10^{-2} Wb, \Delta t=3-1=2s}$$

$$|\mathcal{E}| = \left| -1 \times \frac{24 \times 10^{-2}}{2} \right| \Rightarrow |\mathcal{E}| = 0.12 V$$

متوسط درصدهای پاسخگویی ۱۶% قلمچی ۱۳۹۹

گزینه ۴ پاسخ:

با توجه به اینکه جریان دو سیم مساوی است، میدان در نقطه A هم‌جهت با میدان سیم (۲) است که به نقطه A نزدیک‌تر است:

$$r_2 < r_1 \Rightarrow B_2 > B_1 \rightarrow \otimes \text{ (درون سو)} \rightarrow \otimes \text{ (درون سو)}$$

→ I_2 (به سمت چپ)

متوسط

درصد پیاسگویی ۴۰٪

قلمچی ۱۳۹۹

گزینه‌های دایم دار ۳

گزینه ۴

پاسخ:

گزینه «۴»

برای آن‌که مسیر حرکت ذره تغییر نکند باید نیروی مغناطیسی، نیروی وزن را خنثی کند.

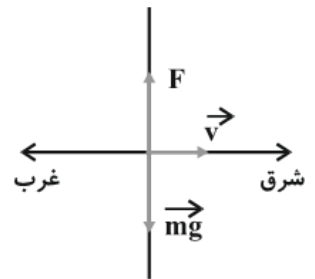
$$|\vec{F}_B| = mg$$

$$\Rightarrow |q|vB \sin \alpha = mg$$

$$\Rightarrow 5 \times 10^{-9} \times 4 \times 10^3 \times B \times 1 = 2 \times 10^{-3} \times 10^{-3} \times 10$$

$$\Rightarrow 20B = 20 \Rightarrow B = 1T = 10^4 G$$

طبق قاعده دست راست، میدان برای بار مثبت به صورت دورسو (شمال)

و برای بار منفی به صورت برونسو (جنوب) است.

متوسط

درصد پیاسگویی ۳۱٪

قلمچی ۱۳۹۹

گزینه ۴

پاسخ:

با توجه به رابطه محاسبه اندازه نیروی وارد بر سیم راست رسانای حامل جریان می‌توان نوشت:

$$F = ILB \sin \theta$$

با توجه به داده‌های صورت سؤال می‌توان نوشت:

$$I_2 = 1/25 I_1 \quad B_2 = \frac{F}{I_2 L_2} \quad L_2 = L_1 \quad \theta_1 = 90^\circ$$

با توجه به برابری نیرو در دو حالت می‌توان نوشت:

$$F_2 = F_1 \Rightarrow I_2 L_2 B_2 \sin \theta_2 = I_1 L_1 B_1 \sin \theta_1$$

با جایگذاری خواهیم داشت:

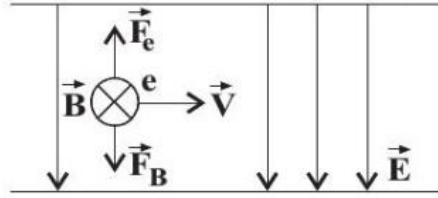
$$(1/25 I_1) L_1 (\frac{F}{I_2 L_2}) \sin \theta_2 = I_1 L_1 B_1 \sin 90^\circ$$

$$\Rightarrow \frac{5}{3} I_1 L_1 B_1 \sin \theta_2 = I_1 L_1 B_1 (1)$$

$$3 - \theta_2 = 37$$

گزینه «۲»

با وارد شدن ذره به میدان الکتریکی، یک نیروی الکتریکی F_E ذره را به سمت بالا منحرف می‌کند، اما چون که ذره باید بدون انحراف خارج شود، باید یک نیروی مغناطیسی F_B به پایین داشته باشیم. حال با استفاده از قاعده دست راست (و به در نظر گرفتن منفی بودن بار ذره) و با توجه به جهت حرکت V و نیروی مغناطیسی F_B جهت میدان مغناطیسی عمود بر صفحه و به سمت داخل صفحه (درونسو) خواهد بود.

گزینه «۱»

می‌دانیم وقتی ذره‌ای با بار مثبت وارد میدان الکتریکی می‌شود، میدان الکتریکی نیرویی در جهت میدان بر آن وارد می‌کند. در این‌جا چون میدان الکتریکی به طرف راست است، نیروی الکتریکی F_E به سمت راست بر ذره اثر می‌کند. از طرف دیگر برای آن که ذره منحرف نشود، باید میدان مغناطیسی، نیروی F_B را هم‌اندازه با F_E و در جهت مخالف آن (یعنی به سمت چپ) بر ذره وارد نماید. بنابراین با توجه به جهت حرکت ذره و جهت نیروی مغناطیسی F_B و استفاده از قاعده دست راست، باید جهت میدان مغناطیسی پرونسو باشد.

برای محاسبه اندازه میدان مغناطیسی، داریم:

$$F_B = F_E \frac{F_B = |q|vB \sin 90^\circ}{F_E = |q|E} \rightarrow$$

$$|q|vB \sin 90^\circ = |q|E \Rightarrow vB = E \frac{v = 500 \frac{m}{s}}{E = 5 \frac{N}{C}} \rightarrow$$

$$500B = 5 \Rightarrow B = 0.01 T \xrightarrow{T=10^8 G} B = 0.01 \times 10^8 \text{ F}$$

$$\Rightarrow B = 100 G$$

